

Semmelweis Egyetem

Gyógyszertudományok Doktori Iskola

Az akkreditációs monitoreljárásban közreműködő
látogató bizottság jelentése

A MAB Testülete 2023. június 30-i ülésén hozott 2023/6/XX. sz. határozat melléklete

Tartalomjegyzék

I. Előzmények.....	3
II. A Látogató Bizottság javaslata az akkreditációt illetően	3
III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése	4
ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika.....	4
ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	5
ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése.....	5
ESG 1.7 Információkezelés.....	6
IV. Egyéb észrevétel	6
V. Látogató Bizottság	7
VI. Melléklet	8
VI.1 Értékelőlap.....	8

I. Előzmények

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (továbbiakban: MAB) a felsőoktatási minőségbiztosítás európai sztenderdjei (Standards and Guidelines in the European Higher Education Area, ESG) alapján értékelt a Semmelweis Egyetemen működő Gyógyszertudományok Doktori Iskola (D74, a továbbiakban: DI) minőségbiztosítási rendszerét. Ennek eredményeként a MAB Testülete 2021/3/IX/2. sz. határozatával 2023 tavaszán lefolytatandó monitorvizsgálat mellett akkreditálta 2026. március 26-ig. A MAB Testülete 2021/3/IX/2. sz. határozatában rögzített teljesítendő monitorfeltételek vizsgálatát végezte most el a Bizottság.

A DI a határidőt kis mértékben átlépve, emlékeztetést követően, küldte meg a monitoreljárás lefolytatásához szükséges beszámolót.

II. A Látogató Bizottság javaslata az akkreditációt illetően

A Látogató Bizottság (továbbiakban: Bizottság) a benyújtott dokumentum alapján helyszíni látogatást / online interjúk lefolytatását nem tartotta szükségesnek.

A DI a MAB határozatban javasolt korrekciókat elvégezte. Azok indokoltsága és teljesíthetősége egyértelmű igazolást nyert, néhány olyan elem maradt, amely csak az elmúlt hónapokban került bevezetésre, ezért ezek vonatkozásában érthetően még nem tartalmazza az elért eredményeket a monitorbeszámoló. A monitorbeszámolóban több utalás is történt az ún. DI tagozat jövőbeni, de még 2026 előtti kialakítására. A Bizottság erre a több helyen utalt „átalakításra” vonatkozóan nem kíván / és nem tud nyilatkozni, mert ehhez szükséges konkrét és érdemi információk nem álltak rendelkezésre, továbbá nem is volt tárgya a Bizottság értékelési szempontjainak. Nyilvánvaló ugyanakkor, hogy egy ilyen horderejű és irányú átalakítás számos újabb értékelési szempontot tesz szükségessé. Így például a tagozat bemutatása esetén egyik kiemelt szempont lehet majd az önálló doktori iskola és a tagozat értékelő összevetése, a tagozat előnyeinek bemutatása, nem utolsósorban a kívánatos és indokolt szakmai és gazdasági autonómia szempontjainak való megfelelés bemutatása és igazolása.

A Bizottság a Gyógyszertudományok Doktori Iskola monitorbeszámolóját elfogadja és javasolja az akkreditációs hatály fenntartását.

III. A monitorfeltételekkel kapcsolatos intézkedések értékelése

ESG 1.1 Minőségbiztosítási politika

Monitorfeltétel: Fontos a Semmelweis Egyetem egészére vonatkozó minőségcélokból a GyDI-ra vonatkozó speciális minőségcélok megfogalmazása, azokhoz indikátor, felelős, határidő hozzárendelése.

A DI 2023. márciusban elkészített monitorbeszámolója megfelelően tartalmazza ezen specifikumokat. A minőségbiztosítás egyetemen belüli elhelyezkedése, szervezeti megvalósítása stratégiai viták tárgya volt a Semmelweis Egyetemen az elmúlt 3-4 évben. A dilemma a centralizálás, illetve decentralizálás problémája körül forgott. Nevezetesen, hogy lehet-e, illetve kell-e egységesen szabályozni a doktori képzést, így a minőségbiztosítást, vagy a karok, doktori iskolák szerint van szükség szabályozásra. Az akkreditáció időszakában, 2020-ban a decentralizálás tűnt megvalósítandó célnak, azonban ez az írott, szabályozási dokumentumokban ellentmondásokkal jelent meg. Az Bizottság akkreditációs jelentése több helyen rámutatott ezekre az ellentmondásokra. Ennek megfelelően a javaslatai is a DI-re vonatkoztak. Ebből a szempontból a Szenátus 2022. szeptemberi határozatában arról döntött, hogy az Egyetemen egy Doktori Iskola (DI) legyen és a jelenlegi 8 doktori iskola majd a jövőben tagozatként működjön tovább. Ez a (vissza)centralizálás remélhetően csak látszólagos és továbbra is, és ennek keretében is, tudatosan vállalt cél marad a doktori iskolák szakmai autonómiájának, fejlődésének megőrzése. Ennek szellemében történtek az elmúlt évben az átalakítások. Szabályozás szempontjából ennek a legfontosabb következménye, hogy tisztázták a minőségbiztosítás szervezeti rendszerét. Egyetemi szinten a Minőségfejlesztési Tanács (MT) helyezkedik el legfelül és irányítja az SE összes szervezeti egységét, a Doktori Iskolát (DI) is. Munkáját a Minőségfejlesztési és Minőségértékelő Bizottság (MMB) és a Stratégiai és Fejlesztési Rektorhelyettesi Irodához tartozó Minőségbiztosítási Iroda támogatja. Az Egyetemi Doktori Tanács irányítja a ma még doktori iskoláknak nevezett, da hamarosan tagozattá „keresztelendő” diszciplináris doktori iskolákat. A Gyógyszertudományi Doktori Iskola MAB akkreditációjának 2026-os megújításánál esetleg már okafogyottá is válik a feladat, mert a 8 iskola helyett csak egy iskolát kell akkreditálni. A monitorfeltétel teljesítése megfeleltnek minősíthető.

Monitorfeltétel: A GyDI működési folyamatai a PDCA-elv mentén kerüljenek kialakításra, szervezésre.

A feladatot elvégezték, a 2023. márciusban elkészített monitorbeszámoló ennek mentén mutatja be a feladatok teljesítését. A "Semmelweis Egyetem Doktori Iskoláinak Működési Szabályzata" címet viselő 86 oldalas dokumentum, amely megismételte az SE SZMSZ részét

képező "Doktori Szabályozást", továbbra is létezik. Ugyanakkor A Bizottság javaslatát elfogadva, a DI-re készült egy új, az ESG-logika alapján felépített és a PDCA-elveket is tükröző "Gyógyszertudományi DI Működési Szabályzat", amelyet a Szenátus 2023. március 16-án fogadott el. A 31 oldalas dokumentum a Minőségbiztosítási Iroda közreműködésével készült és nagyrészt megegyezik a Mentális Egészségtudományok DI Működési Szabályzatával, amelyet már 2022. decemberében hagyott jóvá a szenátus. A szabályzat elkészítése az EDT-elnök kérésére, a fenti szervezetek együttműködésével történt és valószínűleg alapul szolgál a többi doktori iskola (majdan tagozat) működési szabályozásához is. A monitorfeltétel teljesítése megfeleltnek minősíthető.

ESG 1.2 és 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése

Monitorfeltétel: Biztosítani szükséges a doktori kurzusokkal és azok oktatóival kapcsolatos hallgatói visszajelzések figyelembevételét a képzési program fejlesztésében.

A feladatot elvégezték, a 2023. márciusban elkészített monitorbeszámoló ennek mentén mutatja be a feladatok teljesítését. Részlegesen megtörtént, azaz elindult a folyamat a DÖK közreműködésével. A Neptunban kiküldött kérdőív megtekinthető, sajnos az eredményekről, visszajelzésekről még nincs információ, ezt még nem építették be a monitorbeszámolóba (2026-ra várhatóan azonban átfogó ilyen tartalmú értékelést is be tudnak majd mutatni).

A monitorfeltétel teljesítése összességében megfeleltnek minősíthető.

Monitorfeltétel: A kreditszerzés szabályozásának pontosítása, ezen belül a kutatási kreditek odaítélésére vonatkozó szabályozás kialakítása szükséges. A GyDI dolgozza ki, hogy a hallgatók milyen konkrét és mérhető teljesítmény alapján, milyen ütemezés mellett kaphatják meg a kutatási tevékenységgel megszerzhető kreditmennyiséget.

Az új Működési Szabályzat ezen a téren is jól kiegészíti a Doktori Szabályzatot és csak annyiban fed át, amennyiben az a megértést szolgálja.

A monitorfeltétel teljesítése megfeleltnek minősíthető.

ESG 1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elismerése és a képesítés odaítélése

Monitorfeltétel: Az Nftv-hez igazodva, szükséges a fokozatszerzési eljárási díj kiszabására vonatkozó kritériumok pontosítása a Működési Szabályzatban, valamint a honlapon tájékoztatóban.

Mindkét területen megtörtént a pontos díjszabás közlése. A monitorfeltétel teljesítése megfeleltnek minősíthető.

Monitorfeltétel: A komplex vizsga értékelésének módját a Kormányrendelethez kell igazítani, valamint meg kell szüntetni a fokozat minősítésébe történő beszámítását.

Megtörtént az átalakítás a Doktori Szabályzatban. A monitorfeltétel teljesítése megfeleltnek minősíthető.

ESG 1.7 Információkezelés

Monitorfeltétel: A GyDI dolgozzon ki elégedettségmérési rendszert, melynek segítségével kifejezetten a saját doktoranduszait tudja érdemben megszólítani. Ezzel egyidejűleg szükséges kialakítani a mérések eredményeinek feldolgozására, értékelésére, és az eredmények visszacsatolására vonatkozó eljárásrendet is annak érdekében, hogy a GyDI vezetése számára tényalapú információk állhassanak rendelkezésre a további fejlesztési irányok meghatározásához.

Elkészült egy hat kérdésből álló kérdőív, amely a doktori képzési programmal kapcsolatos hallgatói véleményekre kérdez rá. Ez – egyelőre – részleges válasz a hallgatói elégedettségmérésre is, azaz ezzel is történt előrelépés. Jóllehet egyelőre még nem fogja át teljesszűrtően a hallgatói elégedettséget. A DI-re vonatkozó adatok információkká alakítására vonatkozóan az új Működési Szabályzat az ESG 1.7. pontban nevesíti az éves jelentést és tartalmilag is leírja (pl. milyen elemzést kell ennek teljesítése érdekében elvégezni). A Bizottság rendelkezésére bocsátott 2021-es éves jelentés még nem ebben a szellemben készült, a 2022-es jelentés még nem készült el, de a monitorbeszámoló már tartalmaz rövid, érdemi elemzést a 2022-es évről is. Az elkészült elégedettségi kérdőív – egyelőre – részben fedli le a hallgatói véleményeket. A beszámolóban szereplő szabályzatban (SE SzMSz III.9. rész Az Oktatói Munka Hallgatói Véleményezésének Rendje) nem található, ill. olvasható a kérdőív mintája. Az új szabályzat szerint helytállóan és a korábban javasoltak megfelelően, az érintett oktatók és a vezetés részére az értékeléseket rendelkezésre kell bocsátani.

A monitorfeltétel teljesítése részlegesen megfeleltnek minősíthető.

IV. Egyéb észrevétel

A DI a MAB akkreditációs jelentésében nevesített ajánlásokat is figyelembe vette, a Bizottság a javaslatokra vonatkozó teljesítést illetően tett észrevételeket. Az Országos Doktori Tanács honlapján szerepeltetett információk között az Richter Gedeon Nyrt-vel 2015-ben öt évre

kötött "Együtműködési szándéknyilatkozat" még mindig megtalálható, miközben felkerült az új, 2019-ben kötött "Stratégiai együtműködési megállapodás" is, amely már sokkal konkrétabb. Az éves jelentésben azonban nem lehet olvasni ennek a teljesüléséről.

Az Egyetem máshol hitet tesz az ODT honlapján ajánlott minőségbiztosítási célok követéséről és ebből egyet a DI is elfogadott a 2023-as esztendőre (a komplex vizsga után négy éven túl védettek csökkentése 10%-kal), de konkrétabb, a DI sajátosságait kifejező, vagy az IFT-re visszavezethető minőségcélok nem láthatók a 2023-as esztendőre. Azonban ez utóbbi megállapítás is vélhetően a 2026-ban sorra kerülő eljárás keretében ítélni, véleményezhető kellő megalapozottsággal, remélhetően és elvártan akkor már tényadatokon is alapulóan.

V. Látogató Bizottság

A Bizottságot a MAB Testülete nevezte ki 2020. április 24-i ülésén, és a következő tagokból áll:

Elnök: Botz Lajos egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem

Tagok:

Blaskó Gábor tudományos tanácsadó, Servier Kutatóintézet

Berács József egyetemi tanár, Budapesti Corvinus Egyetem

Bankó Csaba (doktorandusz, Debreceni Egyetem) kapcsolatfelvételi okokból nem vett részt a monitoreljárásban.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Titkársága részéről kijelölt szakreferens: Lakatos Péter Levente nemzetközi igazgató, MAB Titkárság

A MAB Titkárság belső továbbképzése és tudásmegosztás céljából, a monitoreljárásban részvételre kijelölt kolléga: Gelencsér Erika, ügyvivő, MAB Titkárság

VI. Melléklet

VI.1 Értékelőlap

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/3/IX/2. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.1 Minőségbiztosítási politika	Fontos a Semmelweis Egyetem egészére vonatkozó minőségcélokból a GyDI-ra vonatkozó speciális minőségcélok megfogalmazása, azokhoz indikátor, felelős, határidő hozzárendelése.	X		
	A GyDI működési folyamatai a PDCA-elv mentén kerüljenek kialakításra, szervezésre.	X		
1.2, 1.9 A képzési programok kialakítása és jóváhagyása, folyamatos figyelemmel kísérése és rendszeres értékelése	Biztosítani szükséges a doktori kurzusokkal és azok oktatóival kapcsolatos hallgatói visszajelzések figyelembevételét a képzési program fejlesztésében.	X		
	A kreditszerzés szabályozásának pontosítása, ezen belül a kutatási kreditek odaítélésére vonatkozó szabályozás kialakítása szükséges. A GyDI dolgozza ki, hogy a hallgatók milyen konkrét és mérhető teljesítmény alapján, milyen ütemezés mellett kaphatják meg a kutatási tevékenységgel megszerezhető kreditmennyiséget.	X		
1.4 A hallgatók felvétele, előrehaladása, tanulmányaik elis-merése és a képesítés odaítélése	Az Nftv-hez igazodva, szükséges a fokozatszerzési eljárási díj kiszabására vonatkozó kritériumok pontosítása a Működési Szabályzatban, valamint a honlapon tájékoztatóban.	X		
	A komplex vizsga értékelésének módját a Kormányrendelethez kell igazítani, valamint meg kell szüntetni a fokozat minősítésébe történő beszámítását.	X		

SZTENDERD	Monitorfeltételek a MAB Testület 2021/3/IX/2. sz. határozata alapján	MEGFELELT	RÉSZLEGESEN MEGFELELT	NEM FELEL MEG
1.7 Információkezelés	A GyDI dolgozzon ki elégedettségmérési rendszert, melynek segítségével kifejezetten a saját doktoranduszait tudja érdemben megszólítani. Ezzel egyidejűleg szükséges kialakítani a mérések eredményeinek feldolgozására, értékelésére, és az eredmények visszacsatolására vonatkozó eljárásrendet is annak érdekében, hogy a GyDI vezetése számára tényalapú információk állhassanak rendelkezésre a további fejlesztési irányok meghatározásához.		X	